

Faks: 237605
KEWANGAN

Tel: 088-252692
Kinabalu

Bil: FC.1104/126/1/Pt.33/(156)
Tarikh: 28 Oktober 1997

KEMENTERIAN

**Wisma Kewangan
88593 Kota**

Sabah, Malaysia.

Semua Setiausaha Tetap Kementerian
Semua Ketua Jabatan Negeri
Semua Ketua Badan Berkanun Negeri
Semua Presiden/Pengerusi Penguasa Tempatan
Semua Pegawai Daerah

Y.Bhg. Datuk/Tuan/Puan,

SURAT PEKELILING
KEMENTERIAN KEWANGAN BIL. 2 TAHUN 1997
PANDUAN PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING

1. **TUJUAN**

Surat Pekeliling ini bertujuan, memberi panduan serta penerangan ke atas **TATACARA PEROLEHAN PERKHIDMATAN PERUNDING** di dalam melaksanakan projek-projek Kerajaan yang khusus dibiayai oleh Kumplan Wang Kerajaan Negeri.

2. **GARIS PANDUAN ARAHAN PERBENDAHARAAN (A.P.) DAN SURAT PEKELILING KEMENTERIAN KEWANGAN**

Garis panduan ini disediakan berdasarkan Surat Pekeliling Kementerian Kewangan bilangan F.1104/126/1 Pt.24/17 bertarikh 2.9.1986 dan juga Panduan Perolehan Perkhidmatan Perunding yang dikeluarkan oleh Kerajaan Persekutuan. Kandungan kertas ini perlu dibaca bersama-sama dengan A.P. khususnya A.P. 185 hingga 190 berhubung dengan perolehan perkhidmatan perunding.

3. **KEADAAN DIMANA PERUNDING SWASTA DIPERLUKAN**

Perkhidmatan perunding swasta diperlukan dalam keadaan berikut:-

- 3.1 Perkhidmatan/kepakaran yang diperlukan tidak dapat diperolehi dari dalam organisasi sendiri.
- 3.2 Perkhidmatan tersebut tidak dapat disediakan oleh jabatan/agensi-agensi Kerajaan lain khususnya jabatan-jabatan teknikal seperti Jabatan Kerja Raya.

4. **BIDANG-BIDANG PERKHIDMATAN PERUNDING**

Terdapat beberapa kategori Perkhidmatan Perunding yang termasuk:-

4.1 Kategori Kajian Kemungkinan- Ekonomi dan Teknikal

Kategori ini diperlukan apabila sesebuah agensi bercadang untuk:-

- (i) Melaksanakan satu projek besar
- (ii) Menggubal satu dasar penting

4.2 Kategori Rekabentuk, Penyeliaan Tapak dan Pengurusan Kontrak

Rekabentuk, Kejuruteraan, Ukur Bahan, Perancangan Bandar dan Desa, Seni Taman, Hiasan Dalaman, Akustik, Pengurusan Projek, Kajian Alam Sekitar dan perkhidmatan-perkhidmatan teknikal lain yang berkaitan projek-projek kejuruteraan dan pembinaan;

Ukur Tanah dan kerja-kerja ukur yang lain seperti pengukuran sempadan, hidrografi, aerial fotografi, "Remote Sensing" dan lain-lain.

Penyiasatan Tanah

4.3 Kategori Perkhidmatan Penilaian dan Kewangan

Kategori ini lazimnya diperlukan apabila proses penswastaaan dicadangkan oleh agensi.

4.4 Lain-lain

Perkhidmatan pakar dalam bidang yang khususnya seperti sains dan teknologi, pertanian, keselamatan dan sebagainya yang diperolehi untuk mempertingkatkan dan memodenkan jentera pentadbiran organisasi agensi berkenaan.

5. **DASAR-DASAR PEROLEHAN KERAJAAN YANG PERLU DIPATUHI**

Dalam konteks perolehan perkhidmatan perunding, dasar-dasar dan prinsip-prinsip yang dimaksudkan adalah seperti berikut:-

- (i) Pembelian yang menjamin nilai pulangan yang tinggi (value for money);
- (ii) Menggalakkan penggunaan perkhidmatan syarikat-syarikat tempatan;

- (iii) Memberi keutamaan kepada syarikat yang mempunyai penyertaan Bumiputera dari syarikat tempatan;

- (iv) Menggalakkan perkembangan industri tempatan; dan

- (v) Mendapatkan pemindahan teknologi dan kepakaran asing dengan tujuan meningkatkan perusahaan tempatan.

6. **KUASA UNTUK MELULUSKAN PERLANTIKAN PERUNDING**

6.1 Seperti ditetapkan dalam Arahan Perbendaharaan Bilangan 186, Setiausaha

Tetap, Kementerian Kewangan diberikuasa untuk meluluskan perlantikan perunding yang melibatkan wang Kerajaan Negeri secara langsung. Oleh yang demikian semua permohonan perlantikan perunding hendaklah dirujuk kepada Kementerian Kewangan untuk memperolehi kelulusan berkenaan.

- 6.2 Sebelum Setiausaha Tetap, Kementerian Kewangan membuat perlantikan perunding, jika difikirkan perlu dan sesuai, beliau akan dibantu dan dinasihatkan oleh sebuah jawatankuasa yang dipanggil Jawatankaasa Perlantikan Juruperunding Negeri yang keahliannya adalah seperti berikut:-

Pengerusi	-	Setiausaha Tetap, Kementerian Kewangan
Ahli	-	Pengarah Pembangunan Negeri Setiausaha Tetap Kementerian Perhubungan dan Kerja Raya
	-	Ahli yang "co-opted" (jika perlu.)
Urusetia	-	Kementerian Kewangan

7. **PROSES PERLANTIKAN PERUNDING**

7.1 Peranan Agensi Pelanggan

Bagi tujuan memilih serta melantik perunding, agensi pelanggan hendaklah mengemukakan permohonan kepada urasetia dengan mengemukakan maklumat-maklumat seperti berikut:-

- (i) Terma rujukan/ringkasan projek. Ini termasuk bidang skop kerja serta pengkhususan perkhidmatan, latarbelakang projek termasuk objektif dan faedah projek/kajian. Format Sidang Rujukan (TOR) adalah seperti di Lampiran A.
 - (ii) Sumber dan jumlah peruntukan projek/kajian yang diluluskan.
 - (iii) Anggaran kos projek/kajian.
-
- (iv) Anggaran kos perkhidmatan perunding (jika diperolehi)
 - (v) Kategori projek sama ada projek baru, peningkatan taraf, pembesaran, pemugaran dan pemeliharaan, pembaikan/baikpulih atau projek sambungan.
 - (vi) Sokongan/perakuan (membenarkan perlantikan perunding) dari Jabatan Teknik selaras dengan peruntukan A.P 182 dan 187.
 - (vii) Bagi projek pembangunan fizikal seperti pembinaan bangunan, tapak, dan lokasi projek mesti sedia ada sebelum permohonan perunding di kemukakan.
 - (vii) Lain-lain, maklumat, tambahan.

7.2 Peringkat Pemilihan Perunding

7.2.1. Apabila dikenalpasti bahawa perlantikan perunding perlu dibuat, agensi pelanggan boleh mengesyorkan firma perunding tertentu dan keputusan akan dibuat berdasarkan justifikasi yang diberi. Perlantikan terus akan dilakukan apabila:

- (a) Kos perkhidmatan perunding adalah tidak melebihi 10% atas kos projek dimana kerja-kerja tersebut adalah modal dan kos projek senang ditentukan.
- (b) Projek melibatkann perlantikan, firma-firma perunding tempatan.
- (c) Perkhidmatan perunding melibatkan rekabentuk, penyeliaan tapak, pengurusan kontrak.
- (d) Projek perlu dilaksanakan dengan segera dimana proses "senarai pendek perunding" tidak sesuai dipatuhi oleh kerana ia memakan masa yang agak panjang.
- (e) Dimana yuran perunding ditetapkan berdasarkan kadar-kadar yang telahpun diterima oleh Kerajaan Negeri seperti kadar penyiasatn tanah dibawah Jabatan Kerja Raya ataupun kadar mengikut yuran skala piawai bagi Jurukur Berlesen, Arkitek dan Jurutera ataupun kadar yang ditetapkan melalui "quotations".

7.2.2 Bagi kes-kes dimana beberapa firma disenaraipendekkan berasaskan kepada Terma Rujukan (TOR) yang telah ditetapkan, agensi-agensi pelanggan akan menjemput firma-firma berkenaan mengemukakan cadangan teknik dan kewangan yang mana penilaian akan dilaksanakan. Firma yang mengemukakan cadangan terbaik akan dipilih. Selain itu kaedah ini digunakan dalam keadaan seperti berikut:-

- (a) Projek besar dan rumit dimana agensi pelaksana tidak mempunyai pengetahuan mendalam tentang skop kerja.

5

- (b) Bagi kajian-kajian, kajian kemungkinan, perkhidmatan pengurusan, Penilaian dan perakaunan dan sebagainya.

7.2.3. Terdapat juga kes-kes dimana perlantikan perunding tertentu dipersetujui tertakluk kepada rundingan atas cadangan kewangan mereka. Kaedah ini digunakan dalam keadaan seperti berikut:-

- (a) Projek dimana bayaran ditetapkan mengikut kaedah input masa (man-month).
- (b) Projek yang melibatkan unsur "standard drawing" atau melibatkan penggunaan rekabentuk piawai JKR dimana diskaun patut diberikan.

7.3. Perjanjian Perkhidmatan Perunding

7.3.1 Perjanjian perolehan perkhidmatan perunding hendaklah dibuat sebaik sahaja rundingan kewangan selesai dan kelulusan kos perkhidmatan diperolehi daripada Kementerian Kewangan. Perjanjian ini hendaklah dibuat oleh Agensi Pelaksana bagi Pihak Kerajaan dengan perunding yang berkaitan dan ditandatangani oleh pegawai yang diberi kuasa dibawah Akta Kontrak Kerajaan 1949.(Disemak 1973).

7.3.2 Semua perjanjian berhubung dengan perantaraan perunding perlu dirujuk kepada Peguam Besar Negeri untuk penelitian terlebih dahulu sebelum ditandatangani.

7.3.3. Salinan perjanjian yang telah ditandatangani hendaklah dimajukan kepada Kementerian Kewangan, Jabatan Peguam Besar Negeri, Perbendaharaan Negeri dan Jabatan Audit untuk rujuk dan rekod.

7.3.4. Sekiranya ada perubahan atau tempoh perjanjian perlu dilanjutkan ia hendaklah, dirujuk dan diluluskan oleh Kementerian Kewangan.

8. Pengesahan Prestasi & Penentuan Kualiti

Dalam menggunakan perkhidmatan perunding, aspek pengesahan prestasi dan penentuan kualiti, perkhidmatan, yang diberikan (Performance monitoring and quality assurance) hendaklah sentiasa diberi perhatian. Ini boleh ditentukan pada peringkat berikut:-

8.1.1 Peringkat Pemilihan/Pelantikan Perunding

- (a) Pemilihan dan perantaraan perunding perlu diasaskan kepada satu set kriteria yang jelas dengan mengambilkira aspek-aspek seperti pengalaman firma/perunding, "track record" dan keupayaan perunding.

6

- (b) Kementerian Kewangan mempunyai senarai firma perunding yang sedang beroperasi di Negeri Sabah. Disini pengesahan maklumbalas, pengalaman dan "track record" firma dapat diawasi. Ini akan membantu dalam membuat pemilihan dan perantaraan perunding.

8.1.2 Peringkat Pelaksanaan Projek

- (a) Jabatan/Agensi mempunyai hak menolak hasil kerja yang tidak menepati TOR atau tidak memenuhi kualiti yang ditetapkan (sub-standard). Penolakan ini hendaklah dilaporkan kepada jawatankuasa Perantaraan Juruperunding Negeri/Kementerian Kewangan.
- (b) Jabatan/Agensi hendaklah mendapatkan laporan kemajuan secara bulanan atau periodikal dari perunding.
- (c) Jabatan/Agensi hendaklah menubuhkan satu Jawatankuasa Pemandu/teknikal bagi mengawasi dan memandu kemajuan pelaksanaan projek.

9. Laporan Prestasi Perunding

Semua agensi Kerajaan dikehendaki mengemukakan laporan prestasi perunding kepada Urusetia Jawatankuasa Perantaraan Juruperunding dalam, tempoh satu (1) bulan selepas Sijil Siap Kerja dikeluarkan/projek disiapkan. Namun begitu, sebarang

aduan jika ada mengenai prestasi perunding hendaklah dikemukakan segera kepada Kementerian Kewangan.

10. Pertanyaan

Sekiranya terdapat pertanyaan tentang kandungan surat Pekeliling ini, sila hubungi Bahagian Kewangan dan Ekonomi, Kementerian Kewangan.

Sekian, terima kasih.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA DENGAN BERSIH, CEKAP DAN AMANAH"

(DR. MOHD. FOWZI HJ. RAZI)
Setiausaha Tetap

7

LAMPIRAN A

FORMAT TERMA RUJUKAN (TERM OF REFERENCE (TOR)

1. Terma Rujukan adalah kenyataan pertama kepada firma penrunding dan akan menjadi sebahagian daripada dokumen perjanjian diantara firma perunding dan Kerajaan. Oleh itu kandungan Bidang Rujukan hendaklah jelas dan tepat.
2. Tujuan Rujukan ialah:-
 - (a) Memberitahu perunding yang akan dipelawa tentang objektif dan bidang kerja yang hendak dilaksanakan.
 - (b) Menjelaskan bidang-bidang perkhidmatan yang diperlukan didalam perjanjian.
3. Pada kebiasaannya, Bidang Rujukan hendaklah mengandungi perkara berikut:-
 - (a) Latarbelakang projek
 - (b) Objektif
 - (c) Bidang Kerja
 - (d) Laporan dan jadual kerja
 - (e) Data, bahan dan maklumat lain yang akan dibekalkan oleh Kerajaan

- (f) Penglibatan agensi pelanggan/Kerajaan
- (g) Tanggjawab Jawatankuasa Pembantu dan Jawatankuasa Teknik